

функцијом заштите устава, пре свега, принципом правне државе, чији је један од елемената функционална подела власти. Уставно судство се временом проширило на већи број унитарних држава, тако да сада постоји готово у свим „новим“ демократијама Источне Европе. Како од федералних држава, поред Аустрије и Немачке, уставни суд успешно функционише још у Руској Федерацији, може се закључити да је ова институција једнако прихватљива како за федерацију тако и за унитарну државу. Штавише, стално ширење уставног судства јесте снажан аргумент против тврдње да уставно судство има далеко мањи значај у унитарним него у федералним државама.

5) Тако, на пример, строгим ослањањем на Устав, аустријски конституционалисти разликују следеће компетенције најстаријег европског уставног суда: 1) каузално или узрочно судовање, односно одлучивање о имовинскоправним захтевима против савезне државе и земаља; 2) компетенционо судовање, односно решавање компетенционих конфликта и утврђивање надлежности; 3) испитивање уставности уредби и закона; 4) испитивање уставности државних, односно међународних уговора; 5) испитивање уставности договора између савезне државе и земаља; 6) испитивање поновног обзнањивања закона и уредби; 7) изборно судовање; 8) одлучивање о жалбама грађана или специјално управно судовање. 6) Све бивше југословенске републике задржале су своје уставне судове, али су их функционално прилагодили аустријско-немачком моделу. Претходно су донеле нове уставе којима су прихватиле, као и све остале државе Источне Европе, либералнодемократску уставност, парламентаризам и установе грађанске државе.

Имајући у виду надлежност „стarih“ и „нових“ уставних судова, лако се може запазити да правна заштита устава постаје све обухватнија, јер су се временом компетенције уставног судства у већем броју држава значајно прошириле, независно од „федералистичких“ компетенција, чак и даље од изворног аустријског модела. Дакле, кључна и општа карактеристика европског уставног правосуђа јесте ширење надлежности уставних судова, укључујући решавање и оних уставних спорова које уставно правосуђе нужно не мора да обавља, изборни спорови, на пример, или надлежности за које се није ни очекивало да ће се у пракси доиста појављивати, на пример, утврђивање одговорности високих државних функционера или забрана политичких партија и удружења. Када је реч о нормативној контроли права, независно од тога да ли постоји надлежност одлучивања о уставним жалбама, главно мерило контроле постају људска права, фундаменталне правне позиције личности гарантоване уставом, која преузимају примат над начелом поделе власти. Уколико је комбинована са уставном жалбом, контрола уставног правосуђа начелно се може спровести против било ког сувереног акта јавних власти, потпуна је и апсолутна, без обзира на то да ли тај акт припада законодавној, извршној